

**Prawo cywilne - zagadnienia egzaminacyjne – II r. prawa stacj. UMCS – r.
akad. 2019/20
Prawo rzeczowe**

1. **Prawo rzeczowe** w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym.
2. **Cechy konstytutywne i charakterystyczne** podmiotowych praw rzeczowych.
3. **Zasada zamkniętej listy praw rzeczowych.**
4. **Pojęcie i rodzaje rzeczy**; dereifikacja zwierząt; pojęcie i rodzaje nieruchomości; rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości, rzeczy istniejące i rzeczy przyszłe jako przedmiot praw i obrotu.
5. **Zasada *superficies solo cedit*** i wyjątki od niej.
6. **Część składowa rzeczy** – pojęcie; zagadnienie dopuszczalności obrotu częściami składowymi; prawo związane z własnością nieruchomości jako jej część składowa.
7. **Przynależność** – pojęcie; rozporządzenie przynależnością.
8. **Pożytki** - pojęcie, rodzaje; użytki a inne dochody z rzeczy; uprawnienie do pobierania.
9. **Treść i przedmiot prawa własności**; wyznaczniki treści prawa własności; pozytywna i negatywna strona własności; pozytywna i negatywna definicja własności.
10. **Przestrzenne i czasowe granice własności**; własność wód; własność górnicza.
11. **Stosunki sąsiedzkie**; zakres t.zw. prawa sąsiedzkiego; immisje - pojęcie, rodzaje i skutki prawne; ochrona przed immisjami.
12. **Pojęcie i środki ochrony własności**; ochrona petytoryjna a ochrona posesoryjna.
13. **Roszczenie windykacyjne i negatoryjne** – pojęcie; legitymacja czynna i bierna w procesie; **roszczenia uzupełniające** – rodzaje, przesłanki powstania i realizacji.
14. **Roszczenia samoistnego posiadacza o zwrot nakładów** na rzecz - przesłanki powstania i realizacji; sposoby rozliczeń z właścicielem; budowa na cudzym gruncie; przesłanki roszczenia o wykup zabudowanego gruntu (art. 231 k.c.).
15. **Rozgraniczenie gruntów** – pojęcie i funkcja; kryteria rozgraniczenia.
16. **Przeniesienie własności** - pojęcie, zasady (podwójny skutek umów zobowiązujących; kauzalność materialna i formalna; warunek i termin; forma aktu notarialnego; konsensualność i odstępstwa od niej (wymóg przeniesienia posiadania; konstytutywny wpis do księgi wieczystej); zasada *nemo plus iuris. Powiernicze (fiducjarne) nabycie własności.*
17. **Zrzeczenie się własności.**
18. **Zasiedzenie** - przedmiot, przesłanki, skutki; charakter prawny sądowego stwierdzenia zasiedzenia; przedmiotowe wyłączenia spod zasiedzenia; ograniczenia podmiotowe.
19. **Przemilczenie** - pojęcie, przesłanki, skutki. Znalezienie rzeczy: obowiązki i uprawnienia znalazcy; nabycie własności rzeczy znalezionej; znalezienie t.zw. skarbu i nabycie jego własności.
20. **Wywłaszczenie** – pojęcie, przedmiot i skutki.
21. **Współwłasność** - pojęcie, rodzaje (ułankowa, łączna - różnice); zasady zarządu rzeczą wspólną w stosunku współwłasności ułankowej (zarząd według ustawy, umownie określony; przymusowy); zasady korzystania z rzeczy wspólnej; podział *quoad usum*; zniesienie współwłasności - tryby, sposoby i skutki.
22. **Użytkowanie wieczyste** – dwutorowość regulacji; przedmiot, treść, funkcja, odpłatność, nabycie pochodne konstytutywne (ustanowienie), pierwotne translatywne (zasiedzenie); wygaśnięcie (rozliczenie nakładów wieczystego użytkownika, skutki w odniesieniu do hipoteki obciążającej użytkownika wieczyste); przekształcenie użytkownika wieczystego gruntów zabudowanych

- na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (ustawa z 20. 07. 2018 r.).
23. **Odrębna własność lokali** - przedmiot, sposoby ustanowienia; wspólnota mieszkaniowa – pojęcie i status cywilnoprawny; nieruchomości wspólna właścicieli lokali – pojęcie i zasady zarządu.
 24. **Ograniczone prawa rzeczowe** - pojęcie, typy, przedmiot; powstanie i wygaśnięcie; przechodność i zbywalność; zasady rozstrzygania kolizji; ochrona.
 25. **Użytkowanie**- przedmiot, treść, powstanie i wygaśnięcie; użytkowanie jako forma timesharingu .
 26. **Służebności** - pojęcie, rodzaje; służebności gruntowe; służebności osobiste; służebność przesyłu; służebności czynne i bierne – pojęcie, rodzaje; służebność drogi koniecznej; nabycie służebności w trybie zasiedzenia – przedmiot i przesłanki.
 27. **Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu** - przedmiot, nabycie; zbywalność, dziedziczność; wspólność prawa; przekształcenie w prawo odrębnej własności lokalu.
 28. **Przewłaszczenie na zabezpieczenie** – pojęcie, funkcja, przedmiot przewłaszczenia, dopuszczalność.
 29. **Zastaw** - pojęcie, treść, funkcja; przedmiot obciążenia, przedmiot zabezpieczenia; powstanie zastawu; rodzaje zastawu; akcesoryjność zastawu; sposoby zaspokojenia zastawnika; tzw. zastaw lombardowy.
 30. **Zastaw rejestrowy** – powstanie, strony stosunku zastawu rejestrowego; przedmiot obciążenia; akcesoryjność; sposoby zaspokojenia zastawnika.
 31. **Hipoteka** - pojęcie, treść, funkcja; przedmiot obciążenia, przedmiot zabezpieczenia; powstanie hipoteki; rodzaje hipoteki: umowna; jednostronnie ustanawiana (przymusowa i obligatariuszy- art. 31 ustawy z 15.01.2015 r o obligacjach); ustawowa; łączna; akcesoryjność hipoteki; zasada szczególności hipoteki; rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym; zaspokojenie wierzyciela hipotecznego.
 32. **Księgi wieczyste** - pojęcie, funkcja; zasady ksiąg wieczystych: formalnoprawne (powszechności, systemu realnego, jawności, ujawniania praw rzeczowych i wskazanych w ustawie praw obligacyjnych); materialnoprawne (wpisu, rękojmi, domniemań związanych z wpisem; pierwszeństwa praw rzeczowych wpisanych; rozszerzonej skuteczności praw i roszczeń osobistych); księga wieczysta tradycyjna i prowadzona w systemie informatycznym; budowa (działy) księgi wieczystej; pojęcie i rodzaje wpisów w księdze wieczystej; pojęcie i cel postępowania wieczystoksięgowego oraz postępowania o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.
 33. **Postaci i pojęcie faktycznego władztwa nad rzeczą** (posiadanie, dzierżenie, prekarium).
 34. **Posiadanie** - pojęcie i rodzaje; nabycie i utrata posiadania.
 35. **Ochrona posiadania** – przesłanki i tryby (ochrona własna i sądowa); model czystego procesu posesoryjnego.